

https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/51/12.pdf.

8. Основи нових інформаційних технологій навчання : посібник для вчителів / [авт. кол., за ред. Ю. І. Машбиця]. – К. : ІЗМН, 1997. – 264 с.

УДК 37.091.3:741.5:003(043.2)

Лавренова Марія Василівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та
методики початкової освіти,

Лакатош Володимира Володимирівна,
магістр спеціальності «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет

НАВЧАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ КОМІКСІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

Інформаційна насиченість сучасного світу вимагає ефективних форм візуалізації для полегшення сприйняття матеріалу молодшими школярами. До таких форм можна віднести комікси.

Термін «комікс» походить від англійського comic – комедійний, кумедний, комічний, смішний. Комікс є засобом швидкої й ефективної передачі інформації за рахунок одночасного використання графічних і вербальних компонентів.

Вітчизняні дослідники та учені з різних країн працюють над специфікою графічної літератури, зокрема: Айснер В., Белов Д., Вороніна Р., Востряков Н., Генденштейн Л., Горпинюк В., Даниленко Є., Еко У., Колесник О., Космацька Н., Лакасин Ф., Лі С., МакКлауд С., Массон П. Онкович Г., Ольшанський Д., Остапенко Л., Підопригора С., Почепцов Г., Філоненко Б. та інші.

Комікс – це ланцюг статичних зображень, об'єднаних загальним сюжетом. У середині зображень зазвичай розташований текст, який їх пояснює, а діалоги передаються за допомогою спеціальних хмарок. Комікси читають, тобто сприймають зображення по черзі, зліва направо зверху донизу в американській та європейській традиціях [3].

Перед учителем у школі стоїть задача стимулювати учнів до більш глибокого і всебічного вивчення предметів, прищепити їм інтерес до занять з української мови та літературного читання. Необхідно старанно продумати не лише зміст, але й форми проведення уроку. Він повинен бути живим і захоплюючим, але й водночас цікавистим не повинна приховати головного – пізнавальної цінності уроку. Один із шляхів – використання ілюстрованого матеріалу, зокрема коміксів.

Комікси можна використовувати на різних етапах уроку.

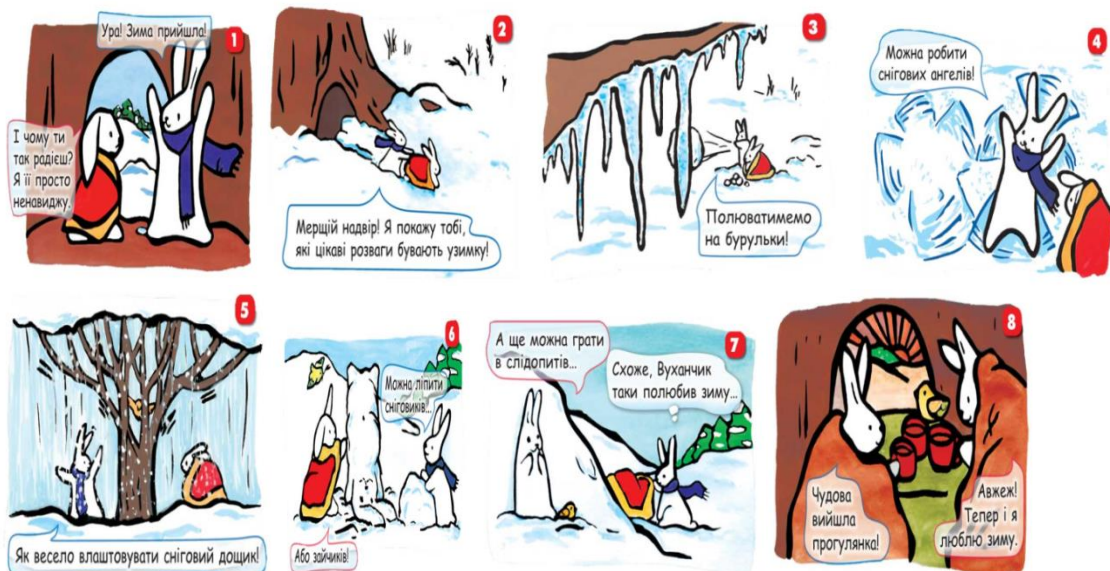
Дидактичний потенціал коміксів обумовлений його наочністю. Перш за все слід виокремити переваги коміксів, до яких належать [2]:

- сміливість інформації;

- образність і динамічність її пред'явлення;
- можливість регулювати надходження інформації (у тому числі при самостійному навчанні);
- стислість і точність мови, драматизація оповідних сюжетів;
- ігровий жанр;
- багаторазовість повторення окремих кадрів і сюжету в цілому;
- економія психічних зусиль щодо сприйняття інформації (за аналогією з такими візуальними джерелами як карикатура);
- урізноманітнення завдань з відтворення, розуміння і творчого засвоєння навчального матеріалу за допомогою коміксів.

Комікси трапляються у дитячих журналах «Зернятко», «Весела перерва», «Професор Крейд», «Джміль» та інші. Усі вони призначені для дітей віком від 6 до 12 років.

Наприклад, на уроках літературного читання можна використовувати комікс представлений у дитячому журналі «Джміль» № 1 /2017 «За що любити зиму» [1].

Запитання і завдання для бесіди з дітьми за коміксом на уроках літературного читання

- Чому Вуханчику не подобалася зима?
- Хто допоміг зайчикові змінити думку? Як саме?
- Як Вуханчик може зробити зиму більш приємною для себе, подружитися з нею?
- Опишіть Вуханчику зиму так, як бачите її ви.
- Намалуйте (або сфотографуйте) зиму — цікаві, несподівані, дивовижні зимові явища; те, що можна бачити (робити) тільки взимку. Допоможіть Вуханчику побачити її красу та привабливість.
- Які негативні сторони є у зимі, яких він, можливо, ще не помітив? Чи варто розповідати про них зайчикові? Чому?
- Розкажіть, чому зиму можна назвати веселою. Як іще можна назвати зиму? Придумайте якомога більше імен-прикрас для зимы.
- Які зимові забави ви можете придумати для Вуханчика?

– Що ви порадите зробити зайчикові, щоб зима сподобалася йому ще більше?

– Подаруйте Вуханчикові картинну (або фото) галерею «Портрети зими» різних митців або колекцію зимової музики.

– Придумайте для зайчика дотепні снігові скоромовки.

– Пограйте у гру «Добре – погано»: поясніть, чому зима цікава і весела пора року, чим вона може не подобатися і кому саме; розкажіть, чим зима подобається вам, а чим не дуже.

– Що ви подарували б Вуханчику, аби він навчився бачити в усьому різні сторони (і добрі, й погані)?

– Чи можна назвати пору року, в якій є тільки добре?

– Пограйте у гру «Добре – погано», пригадавши інші пори року (весну, літо, осінь).

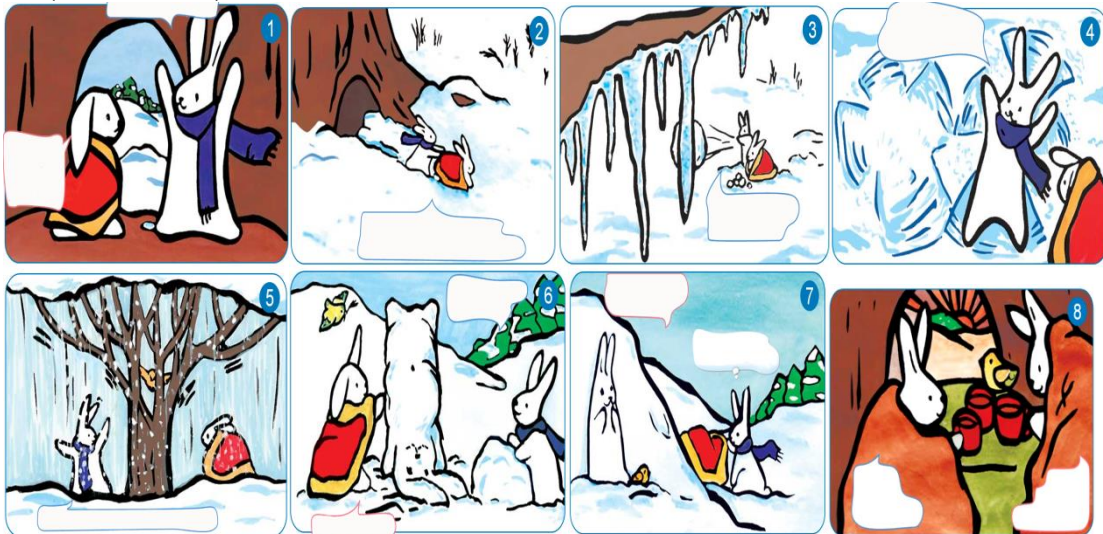
– А чи може людині найбільше подобатись якась одна пора року? Чому ви так вважаєте?

– Чи варто бачити в усіх подіях тільки погане? А тільки добре?

– Чому варто бачити різні сторони будь-якого явища?

– Поміркуйте, чи бувають явища тільки негативні. А тільки позитивні?

Молодшим школярам можна запропонувати відтворити хід подій і створити (відновити) комікс.

Комікс навчає молодших школярів дивитися на все, що їх оточує, з оптимізмом, бачити і добре, й погане. Окрім уроків літературного читання він стане чудовим початком бесіди або виховної години з морального виховання, допоможе розвинути мовленнєву творчість, зв'яже мовлення дітей.

Учні з нетерпінням чекають таких уроків, де присутні зорові образи, адже зорове сприйняття є для більшості школярів домінуючим. У процесі роботи над коміксами в учнів включається в діяльність слуховий та зоровий аналізатори. Учні аналізують, виокремлюють, співставляють, виділяють головне, вилучають непотрібне, змінюють, мислячи нестандартно та творчо.

Отже, комікси підвищують мотивацію до навчання, вони здатні прикувати погляд учнів, змусити прочитати репліки героїв та відтворити текст. Читати комікси набагато легше і цікавіше, ніж довгі тексти. Читання і

розуміння коротких коміксів може вселити впевненість у своїх здібностях (особливо в учнів, темп читання у яких не найкращий), яка часом так необхідна в процесі навчання.

Веселі картинки забезпечують візуальну підтримку навчання, налаштовують на жартівливий лад, дозволяють розслабитися і наш мозок знову здатний сприймати інформацію.

Список використаних джерел

1. За що любити зиму // Джміль Журнал для дітей від 4 до 10 років, їхніх батьків і педагогів. – [Електронний ресурс]. – №1/2017.- Режим доступу : <https://jmil.com.ua/about>

2. Остапенко Л. П. Дидактичний потенціал коміксів / Л.П. Остапенко, О. К. Соловійова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.institutemvd.by/components/com_chronoforms5/chronoforms/uploads/20160404154807_OstapenkoSoloviova.pdf

3. Яценко Н. А. Скетчноутинг та комікси на уроках. Візуалізація ідей / Н.А. Яценко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <file:///C:/Users/123/Downloads/42-89-68466.pdf>

УДК 373.3.091.2:001.89(043.2)

Лалак Наталія Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,

Бурч Інга Михайлівна,

магістр спеціальності «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНА ВЗАЄМОДІЯ

Як показує практика, сьогодні назріла необхідність якомога більше наблизити навчання і виховання кожної дитини до її сутності, конкретних здібностей, майбутньої життєвої траєкторії людини. Ці явища науковці трактують, як дитиноцентризм в освіті. В Концепції Нової української школи зацентровано особливу увагу на педагогіці партнерства, що ґрунтується на принципах дитиноцентризму, гуманізму, творчого підходу до розвитку особистості [1]. Ключовими принципами, в контексті реформування освіти, є: довіра у відносинах, доброзичливість і позитивне ставлення, діалог – взаємодія, взаємоповага. Реалізація цих положень сприятиме подоланню інертності мислення школярів, переходу на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства і компетентнісний підхід потребують нового освітнього середовища, в якому будуть широко застосовуватися методи викладання, засновані на співпраці (проекти – соціальні, дослідницькі,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>